

'T ZAL JE MAAR
GEBEUREN...)

Verhalen van diaken **Ronald van Berkel**

Teksten en foto's: Ronald van Berkel

Redactie: www.celinetimmerman.nl

Uitgegeven via: www.bestelmijnboek.nl

Namen in de verhalen zijn vanwege privacyredenen gefingeerd.

© 2018, Ronald van Berkel

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar worden gemaakt in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	5
Misbruikt	7
De armoede blijft	13
Hulp van boven ontvangen?	17
Op eigen kracht	21
Is er alweer halve haan?	27
Chaos in de Schilderswijk	31
Haast in de huwelijksmis	37
Aandacht	41
Eerlijkheid niet beloond	45
Als het niet kan zoals het mot	55
Het snijvlak van diaconie en pastoraat	61
Twee jaar lang 6 jaar oud	65
De rozenkrans	69
Met de dood bedreigd	73
Ander beeld van vluchtelingen	77
'Gered' door de kerkklokken	81
Mooiste kerstfeest in jaren	85
Met spoed naar het ziekenhuis	89
Gesprek tussen religies	95
Bespuwd en bedreigd	99
Dankwoord	103

VOORWOORD

Weet u wat een diaken allemaal doet? Buiten de zichtbare taken zoals het voorgaan in vieringen om? Veel, heel veel. Door het lezen van dit boek wordt duidelijk dat er buiten het gezichtsveld van de toeschouwer eigenlijk meer achter dan voor de schermen gebeurt. Soms zijn dit moeilijke situaties, maar ook hele mooie situaties. Door 20 waargebeurde verhalen op te schrijven heb ik geprobeerd mijn werk te illustreren. Zo krijgt u een intiem kijkje achter de schermen. Het zal ook een beeld van de kerk geven die mensen niet kennen of misschien zelfs niet verwachten. Een kerk die midden in de maatschappij staat en zijn werk doet voor hen die de hulp of ondersteuning écht nodig hebben.

Via het Willibrordkamp van parochie Maria Sterre der Zee geven wij ook ondersteuning. Het kamp is voor kinderen van de Willibrorden Agnes geloofsgemeenschap waarvoor een week vakantie niet vanzelfsprekend is. Het is ook voor kinderen uit achterstandssituaties of gebroken gezinnen; door welke reden dan ook. Dit kamp won in 2017 de diaconieprijs van het bisdom Rotterdam. Een bekroning op al het werk wat verricht werd én wordt door een grote groep enthousiaste vrijwilligers. Het is dit Willibrordkamp wat ik heb uitgekozen als goed doel waar u door het kopen van dit boek een bijdrage aan geeft.

Veel leesplezier!

Diaken Ronald van Berkel

MISBRUIKT

Je bent een man die nog maar een korte tijd in Nederland woont. Vanuit de stad waar je eerst verbleef, kom je naar Den Haag om je toekomst op te bouwen. Dit uit puur praktische overwegingen. Je broer woont er al en hij vraagt of je bij hem in de buurt komt wonen. In eerste instantie woon je in een kleine kamer. "Je woont hier nu. Het wordt allemaal beter als je maar goed luistert naar wat ik je zeg!", is de reactie van je broer. Als je na een tijdje gaat mopperen over de te kleine woonruimte waar je van hem in mag verblijven en waarvan hij de huur betaalt, wordt hij erg boos op je en krijg je een paar klappen van hem. En wat doe je als jongste broer van een groot gezin? Je luistert naar je oudste broer. "Jij wordt nog eens de schande van jouw familie", snauwt hij je nog eens toe. Je houdt verder je mond en uit angst voor je broer en de schande die boven je hoofd hangt, doe je precies wat hij zegt.

Dit overkwam Hassan, een jonge, vitale man van 35 jaar. Ik ontmoette Hassan voor de eerste keer op een woensdag in het voorjaar van 2011. Hij kwam de kerk binnen, schichtig om zich heen kijkend of niemand hem herkende. Hij durfde het aan om naar de kerk te komen om zijn verhaal te doen en hulp te zoeken. Vertrouwen in andere instanties had hij, zo bleek, niet. Vroeger was hij in het land waar hij vandaan kwam vaak naar de kerk geweest, dus zocht hij nu hulp bij de kerk waarop hij altijd al vertrouwd had. Hulp voor zijn steeds groter wordende probleem.

Ik had al veel verhalen gehoord en dingen meegemaakt in de eerste vier jaar die ik in Den Haag werkte, maar dit verhaal sloeg werkelijk alles! Hassan werd door zijn broer gedwongen om zijn geld te verdienen met prostitutie. Niet om als 'toyboy' te functioneren voor vrouwen, maar Hassan werd gedwongen om contact te hebben met mannen. U zult begrijpen dat dit niet was voor een gezellig gesprek. Hassan leed hier psychisch en lichamelijk onder. "Als je hierover praat met iemand of hulp gaat zoeken, dan maak ik je helemaal kapot!", was het laatste wat Hassan had gehoord van de compagnon van zijn broer. Deze compagnon was behoorlijk gewelddadig. Hassan had al meerdere malen klappen gekregen van deze man, waarna zijn broer zijn 'veilige haven' was. "Ik bescherm je, broer, je hebt het nu toch goed? Je hebt een dak boven je hoofd, eten en drinken zoveel je wilt, wat wil je nog meer, broer?", had de broer van Hassan een paar dagen daarvoor nog gezegd.

Na een lang gesprek zag ik Hassan wat tot rust komen. Bij de opmerking van de koster van de kerk dat hij de deuren wilde afsluiten, sloeg de paniek bij Hassan toe. "Je zet mij er nu toch niet uit? Help mij alstublieft!"

Ik begreep aan de hand van zijn verhaal en aan de hand van de angst in zijn ogen dat er meteen iets moest gebeuren. Er kon voor de veiligheid van Hassan geen enkele tijd verloren gaan.

Aangezien ik totaal geen ervaring had met dit soort situaties, wist ik eigenlijk even niet wat mij te doen stond. Met een blijf-van-mijn-lijfhuis voor vrouwen was ik weleens in contact geweest, maar voor mannen wist ik niet of er voor dit soort situaties ook zoiets bestond. Eén ding wist ik wel zeker: Hassan ging niet terug!

Na wat rondbellen, kwam ik in contact met een hulpverlener van stichting Wende, de organisatie voor opvang en aanpak van huiselijk geweld. De hulpverlener luisterde naar mijn verhaal en sprak daarna uitgebreid met Hassan. Uit het gesprek bleek dat we bij de juiste organisatie waren beland. Stichting Wende kon ervoor zorgen dat Hassan een veilig onderdak op een geheim adres kreeg. Ik bracht Hassan naar het kantoor waar hij de hulpverlener ontmoette. Na de gebruikelijke intake en papierwinkel werd er direct een verblijfplaats voor Hassan geregeld. Tot op de dag van vandaag heb ik geen idee waar dat was. Hoe minder mensen het adres wisten, des te veiliger het voor Hassan was.

Hassan kwam op die plek eindelijk tot rust. Ik sprak hem nog regelmatig. Hij had moeite met de keuze om aangifte te gaan doen bij de politie. "Ik ga toch niet mijn eigen broer op laten pakken!", was zijn beweegreden om dit niet te doen. Maar in één van de gesprekken die ik met hem had, kwam het hoge woord eruit: "Ik durf dit niet. Als hij of zijn compagnon mij vindt...."

Door de goede begeleiding die Hassan kreeg, werd hij geholpen met het doen van de aangifte en kwam een heel proces op gang waar ik niet meer bij betrokken ben geweest. Eenvoudigweg omdat hier specialistische hulp en kennis bij vereist was, waar ik absoluut niet mee uitgerust ben.

Het contact met Hassan werd minder. Tot op een woensdag ruim een jaar later. Hassan kwam op die ochtend opnieuw de kerk binnenlopen. Hij begroette mij met een omhelzing. "Ik ben weer bij mijn advocaat geweest", vertelde hij.

Het ging goed met Hassan. Hij woonde nu ergens in het noorden van het land en kwam alleen in Den Haag als hij hier echt moest zijn. Hij zag er goed uit! Je kon zien dat hij de angst overwonnen had en dat hij goed geholpen werd. Zo kwam Hassan in de jaren erna een paar keer bij mij langs om mij te vertellen hoe het met hem ging.

De laatste ontmoeting met Hassan was in de winter van 2017, ruim 6 jaar na onze eerste ontmoeting. “Ik ben weer een vrij man en kan mijn toekomst weer opbouwen. Ik heb een baan en een klein huisje. Het gaat weer écht goed met mij. Dank je wel dat je mij op die woensdagochtend hebt opgevangen, want vanaf dat moment ontstond er weer een toekomst voor mij.”

Zo nam ik afscheid van Hassan, een man die 6 jaar eerder geen toekomst meer leek te hebben doordat hij werd misbruikt, maar nu de toekomst weer met vertrouwen tegemoet zag. Hij liep met opgeheven hoofd en vol vertrouwen de kerk weer uit.

DE ARMOEDE BLIJFT

Ik heb soms ernstige bedenkingen bij de uitroep van politici: “Het gaat goed in Nederland, de economie groeit, het gaat beter met iedereen!”.

Als ik dit soort uitspraken hoor, gaan mijn haren vaak overeind staan. De praktijk voor mensen in de marge van de samenleving is in veel gevallen toch heel anders. Ondanks dat het met de Nederlandse economie beter gaat en daardoor met veel mensen in Nederland beter gaat, blijven er groepen die niet mee kunnen profiteren van de vooruitgang in Nederland. Mijn vraag is dan altijd: Hoe maken wij dat de politici, die het op dit moment voor het zeggen hebben, nou duidelijk? Ondanks verschillende pogingen van diverse organisaties, lijkt het er op dat dit nog niet doordringt tot de politiek in Den Haag. Vanuit kerken, welzijnsorganisaties en belangenorganisaties hoor je wel de signalen, maar die lijken niet door te dringen tot de personen die als verantwoordelijken iets zouden moeten doen voor het welzijn van al de mensen. Dat is toch een taak voor hen: opkomen voor álle bewoners van ons land?

Ikzelf heb een poging mogen doen om dit door te laten dringen bij toekomstig bestuurders van ons land. In het Multicultureel Ontmoeting Centrum (MOC) in de Haagse Schilderswijk heb ik een keer mogen meewerken aan een trainingsdag voor toekomstig topambtenaren van en voor het ministerie van Binnenlandse Zaken. Zij werden door verschillende activiteiten in het MOC met hun neus op de feiten gedrukt. Zo kregen zij van het organiserende bureau de opdracht om, in groepen verdeeld, zonder geld op zak de

lunch te regelen voor de eigen groep. Voor de avond kregen zij de opdracht om met 5 euro voor hun groep de inkopen te doen voor een warme maaltijd. Het is echt moeilijk om met zó weinig geld rond te moeten komen.

Mijn bijdrage op die dag was een andere. De afzonderlijke groepen vormden als groep een persoon die mij kwam adviseren in een casus die ik hen voorlegde. Het ging om een actuele casus van een persoon die wij vanuit de Parochiële Caritas Instelling (PCI) van de parochie aan het helpen waren. Ik vertelde hen de casus, maar veranderde aan het einde van het verhaal één ding. Ik gaf aan dat de betreffende persoon uit de casus maar 20 euro weekgeld kreeg door de regeling die hem was voorgeschoteld door de Wet Sanering Natuurlijke Personen (WSNP). Een wet waarmee mensen, die diep in de schulden zitten, geholpen worden om onder strenge en strikte voorwaarden na drie jaar weer schuldenvrij een toekomst op kunnen bouwen.

Allen waren zeer geraakt door dit verhaal uit de praktijk. Men begon meteen te reageren en allemaal oplossingen aan te dragen die in de afgelopen jaren allemaal geprobeerd waren. Praktische dingen als burenhulp, Voedselbankondersteuning en fondsenwerving opzetten. Van alles, zelfs tot het aanpassen van regelgeving, werd aangedragen. Allemaal oplossingen waar de genoemde persoon in de casus nu niets aan had. Het veranderen van regels neemt immers behoorlijk wat tijd in beslag. Eén ding vergaten deze toekomstige topambtenaren en bestuurders. In Nederland bestaat een wettelijk minimum inkomen, ook wel de beslagvrije voet genoemd. Alle schuldeisers mogen beslag leggen, maar de

persoon die het betreft, mag met het overgebleven geld nooit onder het wettelijk bestaansminimum uitkomen. Daar dachten de topambtenaren niet aan, ondanks dat ze de regels van ons land toch echt goed kenden. De oplossing was dus veel eenvoudiger. De consulent van de WSNP werd hierop gewezen en het weekgeld werd in deze casus meteen aangepast naar dit wettelijk minimum.

Veel van de deelnemers waren geschokt door de casus. Het maakte hen bewust dat er dus toch veel armoede in Nederland is die zij niet kenden. Zij waren er van overtuigd dat daar in de toekomst zeker iets aan moest gaan veranderen. “Het kan toch niet zo zijn dat in een welvarend land als Nederland mensen aangewezen blijven op ondersteuning van de Voedselbanken?”, was een reactie uit de groep toekomstig bestuurders.

Ik hoop maar dat ze deze dag in het MOC goed hebben onthouden. We gaan het de komende jaren zien. Of niet.

HULP VAN BOVEN ONTVANGEN?

Je bent een succesvolle zelfstandig ondernemer. Je hebt een eigen bedrijfje, de zaken gaan goed. De branche waar je in zit is wel een kwetsbare, maar je maakt volop winst en de toekomst ziet er goed uit. Tot dat ene moment van onoplettendheid. Even niet goed opgelet; een kleine aanrijding met grote gevolgen. Je bent voor je leven lang aangewezen op een scootmobiel omdat je geen lange afstanden meer kunt lopen. Je kunt je werk in je bedrijf wel voortzetten, maar het gaat niet zo makkelijk meer omdat je beperkt bent in lopen en bewegen. Het aantal opdrachten gaat achteruit, net zoals de omzet en op dat moment begint ook de economische crisis in Nederland. Je bedrijf gaat op de fles. Door de situatie die ontstaat, keert je vrouw je de rug toe. Kortom, je komt er alleen voor te staan. Je bedrijf gaat failliet, de rekeningen en daarmee ook de schulden stapelen zich op.

Dit overkwam meneer A. Begin 2015 meldde hij zich bij het spreekuur van de Parochiële Caritas Instelling (PCI) van de parochie in het Multicultureel Ontmoeting Centrum (MOC). Hij vertelde mij uitgebreid zijn verhaal. Maar het probleem was nog groter geworden. Hij was namelijk met hulp van maatschappelijk werk in de schuldhulpverlening terecht gekomen. Na drie jaar zou hij uit de schulden zijn als hij zich aan de strenge regels zou houden. Eén daarvan was het niet opnieuw aangaan van nieuwe financiële verplichtingen. En daar was iets fout in gegaan. Meneer A. had zich steeds aan de regels gehouden, maar zijn oude telefoon ging stuk. In plaats van contact op te nemen met zijn consulent van de schuldhulpverle-

ning, nam hij een zo goedkoop mogelijk abonnement met bijbehorende telefoon. Dit kon hij wel betalen van zijn weekgeld, zo dacht hij. Maar niets was minder waar. Door deze aanschaf ontstond een nieuwe financiële verplichting en stopte zijn schuldhulpverlening. De ene na de andere deurwaarder kondigde weer beslaglegging aan. Dit was het moment dat hij bij ons op het spreekuur kwam.

Met wat kleine betalingen door de PCI kon voorkomen worden dat meneer A. alles kwijt zou raken door beslaglegging. Verder stond ik, samen met de maatschappelijk werkster, voor de uitdaging om meneer A. zo goed mogelijk te helpen. Alleen hadden wij een probleem. Als je door het aangaan van een nieuwe financiële verplichting uit de schuldhulpverlening wordt gezet, ben je voor minimaal drie jaar uitgesloten van deze hulp. En met een schuld van meer dan 50.000 euro is dat onbegonnen werk. "Zo zijn de regels. Dus succes meneer A.," was het antwoord van de gemeente Den Haag.

Samen met de maatschappelijk werkster schreef ik een brief naar de gemeente met als kernboodschap.. "Het kan in een welvarend land als Nederland toch niet zo zijn dat een persoon die een fout maakt, door de regels die er zijn, geen toekomst meer heeft en eigenlijk geen bestaansrecht?"

We hadden geluk! Een consulent van de afdeling schuldhulpverlening trok zich het lot van meneer A. aan. Tegen de regels in schreef hij brieven naar de schuldeisers zodat die weer even tot rust gemaand werden. Deze consulent voelde zich gesteund door de maatschappelijk werkster van een grote organisatie en door de diaken van de rooms-katholieke kerk, die hij ook als een grote organisatie zag. Naar zijn leidinggevende verwoordde hij het als

volgt: “Het kan toch niet zo zijn dat kerk en maatschappelijk werk zich bekommeren om mensen die wij als gemeente in de kou laten staan? Het is onze plicht om deze meneer te helpen.” Nadat wij onze hulp bevestigd hadden aan de leidinggevende binnen de gemeente, mocht een nieuwe procedure worden gestart. Alles ging verder volgens de ambtelijke regels. Dus eerst een aanvraag bij de schuldhulpverlening, die bijna zeker zou worden afgewezen, om daarna de WSNP-procedure (Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen) te starten.

Binnen twee jaar kregen wij het voor elkaar meneer A. weer een toekomst te bieden. Hij bekende achteraf: “Zonder uw hulp zou ik geen uitweg meer gezien hebben. Ik heb er zelfs over gedacht om maar naar het buitenland te vluchten. Maar dit is nu goed zo.”

De rechter deed in maart 2018 uitspraak en wees de WSNP aan meneer A. toe, ondanks deze bijzondere situatie en de regelgeving in Nederland. In de mondelinge toelichting tijdens de uitspraak in de rechtbank verwoordde de rechter een opvallende zin die meneer A. aan mij doorgaf: “Meneer A, geloof in uzelf, want er zijn mensen die in u geloven omdat zij geloven in God. Deze hulp lijkt van boven te komen, dus maak geen fouten in de drie jaar WSNP waar u nu door gered wordt. Het lijkt op een goddelijke interventie in menselijke regels.”